

Ewa Modzelewska*

**SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI NAUKOWEJ
„PŁASZCZYZNY ZARZĄDZANIA
W SAMORZĄDZIE TERYTORIALNYM”**

W dniach 27–28 września 2012 r. w Rzeszowie odbyła się konferencja naukowa pt. „Płaszczyzny zarządzania w samorządzie terytorialnym” zorganizowana przez Zakład Administracji Publicznej i Polityki Społecznej Katedry Europeistyki Uniwersytetu Rzeszowskiego. Przeobrażenia społeczno-gospodarcze zachodzące w sferze publicznej stanowiły istotny bodziec do zorganizowania konferencji. Jej celem była analiza trendów w zarządzaniu publicznym zarówno w aspekcie przedmiotowym, jak również podmiotowym. Tematyka konferencji koncentrowała się wokół następujących zagadnień: teorii zarządzania w jednostkach samorządu terytorialnego, zmian instytucjonalnych i proceduralnych, polityk szczegółowych, zwłaszcza w zakresie: edukacji i szkolnictwa, pomocy społecznej, gospodarki oraz rozwoju terytorialnego.

W konferencji wzięli udział przedstawiciele z czternastu ośrodków akademickich, czterech jednostek samorządu terytorialnego oraz dwóch instytucji publicznych. Jej otwarciem dokonała kierownik Katedry Politologii – prof. dr hab. Agnieszka Pawłowska, podkreślając rolę samorządów w podnoszeniu i doskonaleniu jakości usług publicznych. Gości powitali: dziekan – prof. dr hab. Zbigniew Budzyński oraz prodziekan ds. nauki – prof. dr hab. Beata Szluz. Anna Kowalska, wicemarszałek województwa podkarpackiego, wygłosiła słowo wprowadzające i przybliżyła problematykę obrad.

Konferencja przyczyniła się do stworzenia interdyscyplinarnej płaszczyzny, skupiającej z jednej strony przedstawicieli akademickich, z drugiej – praktyków samorządowców, m.in. Zygmunta Kustrę – burmistrza gminy Błażowa, Andrzeja Ożogę – burmistrza gminy Sokołów Małopolski, dr Antoniego Chuchłę – sekretarza gminy Niebylec. Wymiana doświadczeń i wdrożonych rozwiązań stanowiła wartość dodaną zorganizowanego wydarzenia.

W ramach pierwszego dnia konferencji zorganizowano obrady plenarne zogniskowane wokół problematyki zarządzania w samorządzie terytorialnym, biorąc pod uwagę takie zmienne, jak: planowanie strategiczne, zarządzanie projektami, koncepcja *local governance*.

---

* Doktorantka na Wydziale Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego;
e-mail: ewa_modzelewska@op.pl.

W obradach plenarnych z referatami wystąpili: prof. nadzw. dr hab. Małgorzata Słodowa-Helpa, prof. nadzw. dr hab. Andrzej Miszczuk, prof. nadzw. dr hab. Agnieszka Pawłowska, dr Lucyna Rajca, dr Grażyna Bukowska, dr Agnieszka Kopańska, dr Paweł Kuca, dr Jacek Poniedziałek.

Prof. nadzw. dr hab. M. Słodowa-Helpa zaprezentowała możliwości i instrumenty zintegrowanego zarządzania rozwojem, roli funduszy UE w stymulowaniu zmian w samorządzie regionalnym i lokalnym. Prof. dr hab. A. Miszczuk omówił nowy model planowania strategicznego samorządów wojewódzkich w latach 2013–2020. Na podstawie wybranych dokumentów strategicznych prelegent przeanalizował krajowy system polityki rozwoju regionalnego oraz dokonał ewaluacji efektów regionalnych strategii rozwoju nowej generacji. Prof. nadzw. dr hab. A. Pawłowska podjęła temat zarządzania projektami w samorządzie terytorialnym na przykładzie platformy Systemu Elektronicznej Komunikacji Administracji Publicznej. Wdrożony projekt stanowi innowacyjne rozwiązanie dla gmin i powiatów województwa śląskiego. Ta e-usługa ma na celu modernizację oraz zwiększenie efektywności pracy administracji w zakresie świadczenia usług publicznych. Koncepcję *local governance* wraz z jej analizą krytyczną przedstawiła dr L. Rajca. Prelegentka zauważyła, iż lokalne *governance* w znacznej mierze jest przeniesieniem ogólnych założeń paradygmatu *governance* na niższe szczeble administracji publicznej, w tym do samorządu terytorialnego. Dr M. Miszczuk poruszyła temat podatków lokalnych jako instrumentu zarządzania rozwojem na przykładzie wybranych 10 gmin: 5 miejsko-wiejskich i 5 wiejskich położonych na terenie 5 województw o różnym poziomie rozwoju gospodarczego w odniesieniu do trzech najważniejszych podatków lokalnych – od nieruchomości, od środków transportowych i podatku rolnego.

Sesja popołudniowa rozpoczęła się referatem dr G. Bukowskiej oraz dr A. Kopańskiej na temat elastyczności w zarządzaniu oświatą na poziomie gmin. Wyniki przeprowadzonej przez prelegentki analizy ekonometrycznej wskazują, iż dochody własne, ale także udziały w PIT i CIT, są czynnikiem silnie wpływającym na zadania, w tym na wyposażenie gmin oraz wydatki na obsługę. Na przykładzie działań komunikacyjnych koordynowanych przez odpowiednią jednostkę w kancelarii sejmiku województwa podkarpackiego, dr P. Kuca omówił proces modernizacji zasad prowadzenia zewnętrznej polityki informacyjnej. W efekcie polityka ta jest realizowana w sposób świadomy, według przyjętych założeń. Dr J. Poniedziałek przybliżył uczestnikom konferencji problemy współczesnych polskich województw oraz próby zarządzania regionem jako „przestrzenią zadaną”. Prelegent posłużył się przykładem województwa warmińsko-mazurskiego. Zwieńczeniem pierwszego dnia konferencji była wypowiedź prof. dr hab. A.K. Piaseckiego, prezentująca problematykę zarządzania w samorządzie terytorialnym w ujęciu teoretycznym, prawnym i empirycznym. Po każdym wystąpieniu na sesjach plenarnych odbywała się dyskusja na temat zagadnień, które wzbudziły zainteresowanie uczestników.

Na drugi dzień konferencji zaplanowano dwie równoległe sesje panelowe zatytułowane: „Podmiotowe i organizacyjne aspekty zarządzania w samorządzie

terytorialnym” oraz „Obszary i instrumenty zarządzania w samorządzie terytorialnym”. Panel pierwszy rozpoczął się wystąpieniem dr Antoniego M. Chuchli, sekretarza Urzędu Gminy Niebylec, przedstawiciela Pracowni Badań nad Samorządami w Rykach. Referat stanowił głos w dyskusji o kształtowaniu się relacji między organami gminy. Następnym prelegentem był mgr Mirosław Wątroba, który na wybranych przykładach omówił ustawowe i statutowe ramy działania jednostek pomocniczych gminy. Wyniki badań skoncentrowane na działaniach samorządów aglomeracji poznańskiej dążących do poprawy pozycji konkurencyjnej obszaru i zacieśnienia więzi funkcjonalnych w świetle koncepcji *public governanace* zaprezentowane zostały przez prof. dr. hab. Jacka F. Nowaka oraz mgr Anitę Perską. Dr Lech Jańczuk omówił rolę organizacji pozarządowych w zarządzaniu samorządem terytorialnym, jako zmiennych warunkujących rozwój instytucji społeczeństwa obywatelskiego, dialogu obywatelskiego, realizacji zadań publicznych. Kierunki racjonalizacji zarządzania gospodarką komunalną w polskich gminach zreferowane zostały przez dr Jacka Małysko. Prelegent, nawiązując do koncepcji nowego zarządzania publicznego, przedstawił podejście do świadczenia usług komunalnych w gminie.

Podczas drugiej sesji poruszono kwestie z zakresu edukacji i szkolnictwa, pomocy społecznej, gospodarki oraz rozwoju terytorialnego. Mgr Nina Orzech wygłosiła referat na temat funkcjonowania zespołu szkół agrotechnicznych w Bożkowej. Problematykę zarządzania promocją jednostek terytorialnych województwa małopolskiego w perspektywie polityki konwergencji zaprezentowała dr Małgorzata Kmak. Wyniki badań z zakresu zarządzania w obszarze pomocy społecznej na przykładzie gminy Lubenia przedłożyła uczestnikom konferencji dr inż. Weronika Zaremba. Dr Sabina Sanetra-Półgrabi zaprezentowała na podstawie analizy porównawczej współpracę euroregionalną trzech struktur transgranicznych, zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie na pograniczu południowym Polski. Zależności między potrzebą ochrony środowiska, a koniecznością rozwoju i modernizacji infrastruktury komunikacyjnej, energetycznej, sytuacją ekonomiczną zostały ujęte w referacie dr Pawła Kulpaki. Referujący posłużył się przykładem Parku Narodowego Taurów Wielkich w Austrii. Na zakończenie sesji panelowej mgr Wojciech Krzysztonek scharakteryzował działalność Muzeum Lotnictwa Polskiego w województwie małopolskim oraz rolę jaką odgrywa instytucja kultury w rozwoju dziedzictwa regionu. W referatach prelegenci poruszali zagadnienia teoretyczno-praktyczne, inspirujące do podejmowania działań mających na celu usprawnienie zarządzania w samorządzie terytorialnym.

Konferencja naukowa pt. „Płaszczyzny zarządzania w samorządzie terytorialnym” miała charakter interdyscyplinarny. Zarówno podczas obrad, jak i w kuluarach toczyły się ożywione dyskusje. W głównej mierze dotyczyły one nowych rozwiązań organizacyjnych, metod zarządzania jednostkami samorządu terytorialnego, działań mających na celu uspołecznienie strategii rozwoju województw, roli organizacji pozarządowych. Większość uczestników wyrażała pogląd, iż jakość współpracy międzysektorowej, oświaty, usług publicznych, infrastruktury technicznej wymaga spojrzenia holistycznego na realizację zadań administracyjnych.